
РОЗДІЛ 1.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ СВІТОВИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

УДК 007:304:004.9

В. В. Бабенко

Львівський національний університет імені Івана Франка

ЕСТЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛЬВІВСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Простежено динаміку розвитку естетичних категорій – зображальне та виражальне в історично-культурологічній концепції ефіру. Звернено увагу на естетичні засоби інтелектуального потенціалу творців візуальної культури. З'ясовано роль художнього мовлення в утвердженні націоцентричних позицій, збереженні онтології української ментальності.

Ключові слова: телебачення, регіональне мовлення, естетичні засади, синергетика, знак, симультанність.

Телевізійна культура – важливий засіб масової відеоінформації, фактографічності, хронікальності, який здатний передавати на відстань просторово-часове вираження буття; це символ інформаційної глобалізації в контексті загальнолюдських та національних засад і водночас естетичний феномен, який вимагає активного філософського, мистецтвознавчого, синкретичного, семіотично-синергетичного пізнання.

Усвідомити значущість духовних первенів, що є невід'ємною частиною ефективного телепродукту, допомагає естетика, яка вивчає емоційно-чуттєве ставлення людини до дійсності. Висловлюючись метафорично, естетика – це «гармонія людини з Універсумом» [1, с. 8]. Вагомим осердям духовних цінностей та орієнтирів є телемистецтво, яке трактують як одне з головних уособлень естетичного досвіду. Історична модель діяльності телевізійних працівників відображає естетичні цінності масової свідомості у певному часопросторі.

Мета статті зумовлена потребою з'ясувати естетичні засади телевізійної творчості, розглянути зміни домініант (основних цінностей та орієнтирів візуальної культури) різних стильових епох. Цілісно і концептуально усвідомити багатство дійсності та шляхи її відтворення на екрані дає змогу трансдисциплінарна синергетична методологія, яка сьогодні вивчає поведінку складних динамічних систем у процесі їхнього саморозвитку і співдії різних компонентів.

Вдячним матеріалом для розгляду естетичної динаміки регіонального мовлення з Високого Замку стали змістовні архівні матеріали Львівської студії, які переконливо свідчать про високий інтелектуальний потенціал творців «блакитного» екрана, їхнє емоційне духовно-патріотичне навантаження, бережливе ставлення до своєї культури.

Вербальна мова і візуальне зображення поєдналися в естетичному засобі – *аудіовізуальність*, що перетворило телебачення на мультимедійне мистецтво, яке сконцентрувало живопис, музику, театр, кіно, а також вмilo застосувало риторичні засобами. Телебачення на початковому (експериментальному) етапі свого функціонування набуває певних естетичних особливостей, що насамперед пов'язано з технічними та ідейними новаціями. До таких естетичних характеристик нового технічного винаходу можна зарахувати: синтез технічних та художніх засобів творчості, що визначили специфіку телебачення в системі соціальних комунікацій, зокрема інформаційний розвиток телемовлення та його вплив на широку аудиторію.

Розпочалося телевізійне мовлення в Україні з Київської студії – 1 лютого 1939 року [14, с. 6]. Через п'ять років розпочали свою роботу Донецьк, Одеса, Львів. Студія на Високому Замку була організована 1 жовтня 1957 року відповідно до наказу Комітету з радіомовлення і телебачення при Раді Міністрів УРСР. Через три місяці, а саме 24 грудня, в ефір вийшла перша телевізійна програма, але не зі студії, а з символічного місця – сьомої ложі Львівської опери; диктор Стефанія Харчук сказала в ефірі – «Львівське телебачення». Так розпочалася нова епоха регіональної аудіовізуальної комунікації у Львові, яка на роки визначила мистецько-культурний, націоцентричний, духовно-патріотичний підхід до своєї професійної діяльності, об'єднавши естетичні зусилля людей різних сфер: художників, мистецтвознавців, культурологів, кінооператорів, кінорежисерів, дикторів, радіо- та газетних журналістів.

Львівська студія готує спектаклі драматичних, музичних театрів, показує інсценізації літературних творів зі студійного приміщення, транслює телепрограми за участю художніх ансамблів, майстрів театру, кіно, естради, цирку, так званої художньої самодіяльності. В цей час, у 60-ті роки, проходить другий етап становлення телебачення, з'являється регулярне мовлення, ведеться активний пошук жанрових форм телебачення, формується телеаудиторія. «Тривалий час студія вела так зване «подовжене» (нічне) мовлення на увесь західноукраїнський регіон та Закарпаття» [12, с. 201].

За допомогою пересувної телевізійної станції здійснювалася трансляція з театральних та концертних залів, зі стадіону, естрадних майданів. Розпочинається підготовка громадянсько-політичних, науково-популярних,

---

художніх, документальних, хронікальних передач, виокремлюються кінонариси, кіножурнали, а також програми для дітей та юнацтва.

Передачі львівського мовлення транслювалися на всю Україну (Українське телебачення), на Москву (Центральне телебачення), на Інтербачення (Міжнародне телебачення), яке на початку 1972 року об'єднувало телевізійні організації «Білоруської РСР, Болгарії, Угорщини, Німецької Демократичної Республіки, Латвійської РСР, Литовської РСР, Молдавської РСР, Польщі, Румунії, СРСР, Української РСР, Фінляндії, Чехословачії, Естонської РСР, Югославії» [8]. Серед програм переважають репортажі, трансляції спортивних змагань, передаються дитячі, музичні, пізнавальні та ін. передачі. Цю епоху можна назвати першою хвилею «телетрансляції і телетрасмісії» [15], коли інформація, яка поширюється на телевізійні мережі, стала надбанням громадськості, нехай поки що не широкої, через незначну кількість телевізорів.

Телебачення продовжує розвиватися і набувати додаткових естетичних властивостей. Це *синхронність*, яка дає змогу інформаційному повідомленню в режимі реального часу долати простір, глядач не лише чує, а й бачить все, що пов'язане з процесом говоріння, тобто має контакт із «живим джерелом», та *симультанність* – можливість одночасності події і її відображення на телевізійному екрані, що має велике значення для психології глядацького сприйняття. Створюючи ефект присутності глядача на місці подій, симультанність додає телевізійному повідомленню особливої достовірності, документальності, реалістичності, від цих властивостей телебачення залежать функціональні, структурні, виразні естетичні особливості, а також можливості телебачення, пов'язані з удосконаленням технічної бази.

У 1951 році, знову як і колись, телебачення здивувало своїх шанувальників новим досягненням, в США було здійснено перший загальнонаціональний випуск новин [15]. Починається новий етап медіатизації та інформатизації суспільного життя у багатьох країнах світу. З цього моменту будь-яка людина за лічені хвилини могла дізнатися про найважливіші новини. На Львівському обласному телебаченні такий прорив відбувся у 60-х роках. Львівське телебачення інформує і мислить подіями з сімох західних областей України, а також подає зарубіжну інформацію широкої географії: Узбекистану, Білорусії, Румунії, Москви тощо. Інформаційна програма *Екран дня* впродовж двадцяти п'яти хвилин висвітлює актуальні факти, питання, події, які відбулися на українських землях та в інших республіках СРСР, знайомить з новинами зі сфери науки, мистецтва, культури, сільського господарства.

У 70-х роках ХХ століття телебачення збагатилося новим досягненням – *естетикою кольору*. На телеекрані техніка і мистецтво тісно переплітаються і взаємодіють. Саме 1976 року на Львівському телебаченні починає працювати кольорова ПТС. З листопада в кольорі транслюється програма *Палітра* (автор В. Глинчак), присвячена культурним, історичним реаліям міста, автор розкриває мистецькі таємниці творчості, знайомить з музеями міста, організовує резонансну передачу *Народні художні промисли*. З 1980-х років трансляції Львівського каналу насичені кольоровим зображенням, про який так мріяв Олександр Довженко. З цього часу телеглядачі відчули естетику кольорової гами за допомогою телесигналу та доступного кольорового телевізора, а через декілька десятиліть кольорові образи стануть одним з головних дієвих маніпулятивних засобів психологічних технологій впливу на свідомість аудиторії. Кожний колір має декілька значень, проте є взаємодія кольору і часу – кожна епоха вибирає свій колір чи гаму кольорів. Достовірно встановлено, що кожний колір викликає підсвідомі асоціації, відображає індивідуальність, розповідає про самопочуття, настрої [2, 3, 4, 6].

Львівським телевізійникам вдалося організувати високоякісні музичні передачі, допомогти глядачам зануритись у систему вічних людських ментальних топосів. Музика на екрані відображає людські почуття, думки, метафізичний стан душі. Під керівництвом Мирослава Скочилися тележурналісти Роман Лемеха, Галина Ярема, Любов Козак транслюють концерти, створюють самобутні музичні передачі та цикли: *З музичної Франкіани, Співає Липник, Український романс, З музичної Шевченкіани, Щедрість талантів, Львів музичний, Запрошуємо на пісню, Співець єдиної родини, Дзвени, наша пісню, Музика і життя, Мелодії нашої Батьківщини, Галичанка, Зустріч з пісню*. Виокремлюється спеціалізована тематика, яка виражає тогочасні життєві процеси, демонструє синкретизм мистецтва і праці: *Для вас, хлібороби!, Майстри мистецтв – майстрам полів*. За другий квартал 1976 р. музична редакція подала – двадцять годин ефіру на Українське телебачення; для порівняння: редакція народного господарства – всього п'ять годин.

11 липня 1976 р. з'являється прогноз погоди. Поступово на телебаченні трансформується та удосконалюється естетичний комплекс, виникає *інтерактивний зв'язок* між автором та аудиторією. До студії надходять листи від глядачів, які починають формувати телевізійну музичну продукцію, відповідно до своїх уподобань: *Зустрічі для вас; Читаючи ваші листи; Музичні вітання; Концерт вітання*. У творців екранної культури виникає розуміння такої важливої категорії, як *оперативність*, що також впливає на естетику мовлення. З великим ентузіазмом сприймалася програма *Співають сестри Байко* (пошта музичної редакції за квартал – 2 549 листів). Телевізійні журналісти оперативно подали інформацію про присвоєння співакам Державної премії УРСР імені Тараса Шевченка (1976 р.).

На екрані помітне місце зайняла музика визначних львівських композиторів. Програму *У світі музики* вів А. Й. Кос-Анатольський. Він брав активну участь і в інших проектах, зокрема в *Музичному абонементі* знайомив з творчістю світових митців музики. Динамічні зміни мистецького життя відтворені в програмах – *Сьогодні з вами поет, Театральна вітальня*.

З'являються нові художньо-стильові форми. У програмах *Звітує область* (Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська) поряд із вітальним концертом подають виступи головних осіб регіонального рівня. Відбувається розширення тематики регіонального мовлення. Суспільним явищам, світоглядним позиціям, ідеалам присвячені соціальні, військові та гумористичні програми для молоді – *Спектр*, *Екран молодих*, *Слава солдатська*, *Усмішки*.

Ритуальним для того часу було публіцистичне мовлення, воно пропонує програми, які відтворюють тогочасні ідеологічні вимоги: *Об'єктив народного контролю*, *Будуємо нове місто*, *Взяті рубежі*, *Комплексне управління якістю*, *Плани партії величезні*, *П'ятирічка ефективності і якості*, *Націоналізм проти нації*, *Змагаються трудящі*, *Ми – радянський народ*. Тоталітарний спосіб життя, цілеспрямована геополітика ставили завдання впливати на процес адаптації української національно-культурної ідентичності до радянського культурного середовища, що реалізувалися в програмах: *Депутат і його турботи*, *Партійне життя*, *Радянська демократія в дії*.

Особлива та постійна увага приділяється темі робітничого класу, виробництву та надвиробництву, розвитку новинок техніки, виконанню польових робіт, що спостерігаємо зокрема в програмі *Сільські обрії*. Зміну соціального стереотипу, естетичних категорій в текстотворчості львівських тележурналістів вбачаємо в більшій увазі до світу людини та мистецтва (*Золоті зірки України*, *Народні таланти*, *Соціальний портрет*, *Скарби народу*, *Рідне місто моє*).

Творчі пошуки розширюються медичною тематикою – *На варті здоров'я*, про якість продукції глядачі дізнаються з програми *Львівська марка*. Передача *Наше місто* щомісячно знайомить з архітекторами, інженерами, модельєрами, розповідає про цікавих людей різних професійних сфер. У нарисі *Покликання* журналісти дають вдумливу оцінку педагогічній діяльності заслуженої вчительки Т. Гордієнко. В цей час починає формуватися людиноцентрична естетична свідомість телевізійних мислителів.

У *Вечірніх зустрічах* (1976 р.) інтерв'ю дають працівники метеорологічної станції, нафтової, газової промисловості, передача висвітлює актуальні питання. Фахові журналісти, одні з перших творців телевізійної епохи, на професійних зборах відомих як «летучки», явно тяжіють до персоніфікованої інформації. Приміром, П.І. Бакуменко зазначив, що «передачі переобтяжені технологічними процесами, мало уваги приділяється людині»; підтримує це положення А.П. Очкочас, стверджуючи, що в матеріалі «не почулося основного – як останнім часом поліпшилась продукція фірми «Прогрес», за допомогою молоді».

Жанрово урізноманітнюється продукція для молодшого глядача з врахуванням інтересів різного віку: дитячі (*Малютко*; *Грають юні музиканти*; *У колі друзів*; *У дружбі, в щасті ми зростаємо*), пізнавальні (*Вітрила* про вибір професії підлітками), щоправда, не обійшлося і без ідеологічного ковпака (*Моя Батьківщина – Радянський Союз*, вікторина за участю дітей; *Закон і ми* – передача про роль школи у правовому вихованні підлітків), програми збагачені матеріалами на зразок – *Олімпійці ростуть серед нас*, *Робітниця ростуть серед нас*. У телевізійній продукції залишається ще чимало радянських стереотипних висловлювань. Але транслюються передачі з відвертою симпатією до рідної землі – *Мальовничі Україна* (1977 р.). Можна вважати, що починається третій етап становлення телебачення – перетворення ТБ в головний ЗМІ, поява особливої телевізійної реальності, панування великих програм, які транслюються на багато регіонів.

У 1976 році продовжуються важливі події в трансформації форм Львівської регіональної екранної продукції, які в майбутньому визначать естетику сучасного телебачення загалом, в ефірі маємо перші прояви реклами. З 26 січня у програмі *День за днем* працівники телебачення рекламують свої передачі, які зачитує диктор, згодом мовлення диктора доповнюється відеофрагментами. 8 липня диктор подає оголошення про роботу Центрального базару. Через десять днів глядачі знайомляться з Львівським технічним училищем №48, Львівським музичним педагогічним училищем (протягом 8 хв.), далі рекламні повідомлення у довільному порядку, присвячені Львівському технічному училищу, спортлото, Палацу культури, заводу «Електрон», Трускавцю, ярмаркам тощо. 12 вересня диктор подає оголошення про газету «Говорить і показує Україна». Вже в середині цього року реклама починає давати прибуток.

Дослідник реклами Ф. Джефкінс висловлює думку, що мета реклами – не стільки сприяти продажу того або іншого конкретного товару, скільки «впроваджувати» у свідомість людей цілісний образ суспільства, що «обдаровує» своїх членів матеріальними благами [7, с. 4]. В березні 1977 року в ефірі урізноманітнюються рекламні заставки. Можливості реклами зростають і з розвитком ефірної продукції. З 1989 року рекламу розміщують в програмах *Стоп-кадр*, у передачі *Львів і львів'яни* рекламують жіночі чобітки. Поступово виокремлюється рубрика *Реклама, оголошення, послуги*. Звукозоровий характер телевізійної комунікації посилюється здатністю повідомити про дію у момент її звершення. У липні цього року на Львівському телебаченні транслювали рекламний фільм *З турботою про людину*, в якому презентована робота залізниці. В 90-і роки реклама стає самостійним жанром, і її вже подають в програмі передач. Телереклама – це найбільш яскравий приклад створення сюрреального (ілюзорного) світу за допомогою телебачення. Саме реклама послужила поштовхом перетворення ТБ в фабрику міфів, яка не відображає об'єктивної реальності навколишнього світу, а створює модель, підпорядковану рекламній меті. 80-ті роки визначили естетику технократичну. Багато програм виходить у прямому ефірі. За допомогою телеканалів в суспільстві поширюються найважливіші соціокультурні настанови і цінності, що визначають поведінку людини; це, на наш погляд, початок четвертого етапу. Деякі програми перейшли з минулого десятиліття, інші трансформувалися відповідно до нових реалій: *Депутати і життя*, *Село і люди*, *Сім'я і діти*,

---

Львів і львів'яни, Людина і світ. Телевізійний ефір збагачується соціальними програмами: *Твоя життєва позиція, Суботня панорама, Екран дружби, Записки населення.* Передача *Прем'єри кіноекрану* знайомить глядачів з продукцією кіностудії імені Олександра Довженка, *Мосфільму, Грузія-фільм*; у студію запрошують на інтерв'ю відомих акторів. Ідеологічні настанови визначає 40-хвилинна програма *Народ пам'ятає*, у якій йдеться про так званих українських буржуазних націоналістів. Одночасно сатирична програма *Стоп-кадр* (у фейлетонній формі) висміює соціальні завдання і огріхи радянської влади. Художньо-естетичне співвідношення «дійсність – художній образ – рецепція» можна декодувати в духовно-патріотичній, національно збагаченій мистецькій програмі *Скарби музеїв України*, яка вже в цей час починає з'являтися на екрані.

Найвищий і найцінніший естетичний вимір ЛТБ – цілісне функціонування національної культури в творчості львівських телевізійних працівників. «Так, якщо концерт вітань випадав на Вербну неділю, то ми ставили вербу. А з обкому партії нам казали, що ми тут займаємося пропагандою. Але ми завжди намагалися підняти духовність через народну творчість» [10], – повідомив в інтерв'ю Ярослав Климович екс-директор Львівської обласної студії радіомовлення і телебачення. Народні звичаї, пісні, традиції в ефірі єднали національний дух і підтримували патріотичну енергію української нації.

Реальність в емоційних переживаннях і забарвленнях виражаються у звукових образах музичної редакції: *Зустріч з піснею, Музична орбіта, Грані музичні.* Співдія творчих пошуків працівників телебачення дає змогу простежити генеруючу роль нового підходу в програмах *Вечори на Високому замку, Українські вечорниці, Сонячні кларнети*, в яких брали участь до тисячі людей з різних творчих колективів. Вилонюється тема братства, патріотизму, любові до Батьківщини у свідомості аудиторії при перегляді програми *Музика і життя* (виступи львівських композиторів зі світовим ім'ям та власною культурною ідентичністю М. Колесси, А.Кос-Анатольського).

Львівська тележурналістка Галина Ярема відкрила імена Володимира Івасюка, Назарія Яремчука, Василя Зінкевича, Марії Помірчі, Михайла Мацялка, Ігоря Білозора, Оксани Білозір, Івана Мацялка, ознайомила з колективом «Тріо Мареничів», дуєтом «Лебеді кохання», ансамблями «Смерічка», «Росинка» тощо [13, с. 106-107]. За один тиждень львівська студія подавала до 20 передач на УТ. Музична редакція зайняла домінуючі позиції – 103 годин ефірного часу (до прикладу редакція пропаганди – 10 годин).

Львівська студія в системі Українського телебачення відзначалася яскраво вираженим художнім спрямуванням. На перший квартал 1985 року редакція передач для молоді за тематичним планом готувала такі програми та цикли: *Країна комсомолія* (про стиль і методи комсомолу), *Твоя земля, ровеснику* (заклик бережливого ставлення до довкілля), *Неспокійні серця* (зустріч молоді з ветеранами), *Ситуація* (про проблеми молоді сім'ї), *Спектр* (про економію матеріальних ресурсів), *Интерклуб* (про організацію Всесвітнього фестивалю молоді і студентів), *Повірка* (присвячена Дню Радянської Армії та ВМФ), *Стадіон* (про спортивні бази і майданчики), *Йду на таран* (розповідь про відомого льотчика).

Після 1985 р. нове керівництво СРСР з М. Горбачовим для пропаганди «нового політичного мислення» запроваджує відмову від образу ворога, надає пріоритет загальнолюдським цінностям, декларує свободу вибору, переходить від монологу до діалогу [5, с. 109]. Друга половина 80-х років ознаменувала на телебаченні лібералізацію телеринку, запровадження розважальних програм та ще одну нову екранну форму спілкування – телевізійні мости, у якій своєрідно реалізувалися естетичні пошуки львівських телевізійників. Відбулися телемости: *Львів–Москва, Львів–Київ, Львів–Вінніпег.* З Високого Замку транслюються дитячі програми *Молоді голоси, Намисто*; медична – *Доброго вам здоров'я*, пізнавальна – *Портрети на фоні долі.* Національні питання ставляться в програмі *Аргументи.* Посилюється громадсько-політична тематика. У 1989 році активізується увага до екологічних проблем (*Львів і львів'яни, Стоп-кадр*), значна увага приділяється питанню недостачі продуктів, товарів виробництва (*Стоп-кадр*). Зустрічі з народними обранцями висвітлюються в програмі *Народовладдя.* Розширенню тематики регіонального мовлення сприяє програма *Людина, автомобіль, дорога.*

На українському телебаченні (1990-і рр.) відбуваються процеси, що відповідали загальній демократизації, відновленню свободи слова в СРСР. Радянське телебачення зі своїми стереотипами відходить. Розпочинається важливий етап в еволюції естетичної свідомості української громадськості. Творчий колектив Львівської телерадіокомпанії висвітлював всі події, які передували проголошенню Незалежної держави. Перша частина першої сесії (квітень – початок травня) тривала у «живому» ефірі 63 години, а тривалість відеорепортажів у нічний час становила 42 години. Держтелерадіо УРСР висунуло вимогу щодо оплати трансляції [11]. Глядачі почали добровільно приносити кошти для того, щоб Львівське телебачення могло продовжити свою роботу.

У березні програма *Ритм* подала змістовний сюжет про гімн «Ще не вмерла Україна». Журналісти в програмі *Забуті імена* розповідали про українських письменників, громадсько-політичних діячів, будителів національної думки.

5 січня 1990 року відбулася реорганізація редакцій телебачення. Редакції пропаганди, подовженого мовлення, народного господарства, молодіжних і обмінних передач об'єдналися у головну редакцію громадсько-політичних передач; редакції інформації для підготовки матеріалів на ЦТ, УТ та на Львів, «Стоп-кадр», спорту і листів трансформувалися у редакцію інформації; редакції музичних, літературно-драматичних передач, для дітей та юнацтва, кінопрограм продовжили свою роботу в редакції художніх передач; редакція листів, реклами, оголошень, платних послуг знайшла своє втілення в редакції телевізійної реклами і послуг.

---

8 січня 1990 року глядачі мали змогу вперше у львівському ефірі спостерігати за таїнством «Святої літургії», насолоджуватися у святкові дні циклами: *Різдвяна ялинка, Вертеп, Прийшла до хати коляда, Українські колядки, Срібні дзвони коляди*. Націоцентричні мотиви телевізійних журналістів звучать в естетично збагачених програмах *Музика єднає, концертах духовної музики, мелодіях духовного відродження*.

90-ті роки ХХ століття підсумували існування «червоної імперії». Проголошення в 1991 році незалежності, знаменує повноправне входження України до світового співтовариства. В естетичній свідомості львівських журналістів відбувається національно-патріотичне піднесення під час висвітлення процесів відновлення Державності.

У 1993 році Л. Козак звертається до історичної пам'яті про жертви голодомору 1932-33 рр. Відчутне енергетичне наростання телевізійного тексту, що перетворюється на симфонію взаємодії «автор-глядач». Співпереживання суб'єктів творчого процесу можливе тільки завдяки спільній дії, інтерференції емоцій, відчуттів, переконань, досвіду й інтуїції, осягненню думки та серця Іншого, – зазначає Світлана Луцак [9, с. 30].

На початку ХХІ ст. Львівське телебачення здобуло можливість транслювати програми дванадцять годин на день – в минулому столітті регіональне мовлення тривало лише до чотирьох годин. Телебачення починає працювати за законами політичної актуальності в новинах і рейтингами масової продукції. Львівське телебачення в демократичних умовах розвитку звертається до естетичної категорії *антропоцентризму*, об'єднавши свій ресурсний потенціал і створивши цілісний інформаційний простір, телередакція сприяє виробленню єдиної інформаційної течії, спрямованої на консолідацію суспільства і формування загальнонаціональної ідеї. Телевізійні журналісти розвивають в аудиторії відчуття національної гідності, ментальної пам'яті, прагнуть до ідентифікації патріотичного коду.

Список використаних джерел

1. Бычков В. Эстетика : [учебник] / Виктор Бычков. – М. : Гардарики, 2004. – 302 с.
2. Войтович В. Українська міфологія / Валерій Войтович. – К. : Либідь, 2002. – 664 с.
3. Волков Н. Цвет в живописи / Николай Волков. – М. : Искусство, 1965. – 213 с.
4. Горпенко В. Функції кольору в кіно- та телемистецтві / Володимир Горпенко. – К. : ДІТМ, 1999. – 60 с.
5. Голядкин Н. История отечественного и зарубежного телевидения : [учеб. пособие для студентов вузов] / Николай Голядкин. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 141 с.
6. Гоян В. Кольористика та зображальна естетика інформаційної програми / Віта Гоян. // Вісник : Журналістика. – В. 8. – 2000. – С. 80-87.
7. Джефкінс Ф. Реклама : [практ. посіб.] / Френк Джефкінс; [пер.з 4-го англ. вид. доповнення і редакція Д.Ядіна]. – К. : Знання, 2001. – 456 с.
8. Энциклопедия Кольера [Электронный ресурс]. – Режим доступа к ст. : <http://vseslova.com.ua/word/Интербачення-40924u>
9. Луцак С. Домінанта як ментальне осердя художньо-естетичного процесу (на матеріалі української літератури межі ХІХ – ХХ століть) : [монографія] / Світлана Луцак. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2010 – 400с.
10. Львівське телебачення розпочалося з...сьомої ложі Львівської опери [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ст. : <http://zik.com.ua/ua/news/2007/12/25/105884>
11. Львівська обласна рада народних депутатів першого демократичного скликання [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ст. : <http://uk.wikipedia.org/wiki>
12. Мащенко І. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу / Іван Мащенко. – К. : Україна, 2005. – 381 с.
13. Стафієвська С., Журавка О. Світоч Душі / Світлана Стафієвська, Ольга Журавка. – Львів : Піраміда, 2007. – 272 с.
14. Українське телебачення: вчора, сьогодні, завтра / [М. Карабанов, С. Абрамов, В. Вайло, В. Горобців, І. Мащенко та ін.]. – К. : Дирекція ФВД, 2006. – 648 с.
15. Шеляпин Н. Основные тенденции формирования эстетических установок современного телевидения [Электронный ресурс] / Николай Шеляпин. – Режим доступа к ст. : http://www.russcom.ru/rca_biblio/sh/shelyapin.shtml.

The dynamics of the development aesthetic categories – *visual and expressive* in the historic-cultural concept of ether. Attention is paid to the aesthetic features of the intellectual potential of the creators of visual culture. The role of art speech in approval of national-centric position, maintaining the ontology of the Ukrainian mentality.

Key words: television, regional speech, aesthetic principles, synergy, sign, simultaneity.